

Clypevs Theologiæ Thomisticæ

Continens Tractatus de attributis, de visione Beatifica, de scientia Dei, ac
de ejus voluntate, & Providentia

Gonet, Jean-Baptiste

Parisiis, 1669

§. V. Scientia media tollit à Deo supremum dominium in nostras
voluntates,

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77232](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77232)

illâ quæ ab altera attingitur : At juxta principia Adversariorum, voluntas creata attingit in suis effectibus & operationibus attingit aliquam rationem priorem, & nobiliorem eâ quæ per se primò attingitur à Deo : Ergo illa priùs eligit & priùs determinat. Major est evidens : cum enim causa & effectus sint correlativa, judicandum est de prioritate & de posterioritate causarum, secundum prioritatem, vel posterioritatem effectuum. Minor verò probatur. Juxta doctrinam Adversariorum, voluntas creata attingit per se primò in actu & effectu quem producit, rationem specificam, & determinat Deum ad illam ; Deus verò per suum concursum attingit per se primò rationem individualem, & determinat voluntatem ad eliciendam hanc numero operationem, vel producendum hunc effectum in individuo : Sed in quolibet actu & effectu, ratio specifica est prior, & perfectior individuali ; cum prima constituat essentiam rei, secunda verò sit extra ejus naturam & quidditatem : Ergo juxta principia Adversariorum, voluntas creata attingit in suis actibus & effectibus, aliquam rationem priorem, & nobiliorem eâ quam Deus per suum concursum attingit.

§. V.

Scientia media tollit à Deo supremum dominium in nostras voluntates.

145. **P**ROBATUR. Ille qui habet supremum dominium in rem aliquam, potest eâ uti, eamque applicare ad quodcumque voluerit, quomodocumque voluerit, & quodcumque voluerit ; in hac enim potestate utendi, consistit jus dominativum, ut docent Theologi & Jurisperiti : unde quia voluntas est regina & domina cæterarum potentiarum, & charitas aliarum virtutum, eas movent & applicant ad suos actus eliciendos. Ergo si Deus non possit applicare voluntates nostras, ad liberè volendum quidquid ipse voluerit eas velle, sed priùs explorare debeat, & prævidere per scientiam mediam, quid illæ ex innata libertate sint voliturae, nec possit illarum determinationem & consensum prædefinire, & causare, tanquam primum liberum, & primum determinans ; sed illum ab ea debeat expectare, & veluti emendicare, ac precariò obtinere, manifestum est, quòd non habebit supremum, & perfectum, ac regale dominium in voluntates nostras, sed politicum tantum & civile, quale Maritus habet in Vxorem, vel Consul, aut Magistratus in populum. Hoc autem repugnat Scripturæ & SS. Patribus : dicitur enim Proverb. 21. *Sicut divisiones aquarum ; ita cor Regis in manu Domini : quocumque voluerit, vertet illud.* Quibus verbis Scriptura significat, cor Regis, quod inter omnia corda maximè liberum esse debet, ita esse sub manu & potestate Dei, & sub dominio ipsius, qualiter sunt aquæ sub manu hortulani, quas derivat & dividit quomodocumque voluerit : ita quòd sicut aquæ non resistunt divisioni, quæ manu hortulani fit ; ita nec cor Regis, Deo efficaciter illud moventi. Unde sæpe docet Augustinus, *Deum habere cordium inclinandorum omnipotentissimam potestatem. Illum magis habere in sua potestate voluntates hominum, quam ipsi homines. Deo volenti saluum facere, nullum humanum resistere arbitrium ; illumque de ipsis hominum voluntatibus facere quod vult, & quando vult &c.*

A Confirmatur & magis illustratur hæc ratio. Sicut Rex ille vel Dominus, non haberet perfectum & supremum dominium in servos, vel in subditos, qui non posset eis quidquam præcipere vel imperare, nisi quod prævideret, & præsciret illos suâ sponte, & propriâ inclinatione voluturos ; & qui non posset eos ad suam pertrahere voluntatem, sed potius cogeretur, voluntati illorum se accommodare : tunc enim talis Rex vel Dominus, potius faceret voluntatem subditorum & servorum, quam ipsi subditi & servi voluntatem Regis vel Domini. Ita similiter, Deus non habebit perfectum dominium in voluntates hominum, si non possit quidquam decernere, ac definire circa nostros actus liberos, nisi quod præscit, & prævidet per scientiam mediam, homines ex innata libertate voluturos ; nec operabitur omnia, juxta consilium voluntatis suæ, ut dicit Apostolus, sed potius secundum præscientiam, & prævisionem voluntatis nostræ, ut olim dicebat Faustus. Certè si Superiores in Religione, nihil aliud possent præcipere subditis, quam quod præviderent eos propriâ sponte, & inclinatione naturali esse voluturos, facillimum esset illis obtemperare, nec magna esset illorum auctoritas, & parvum ac ferè nullum obedientiæ meritum foret.

B Confirmatur amplius : In sententia Adversariorum verificari non potest id quod dicit Augustinus, Deum scilicet magis habere in sua potestate voluntates hominum, quam ipsi homines : Ergo illa contradicit Augustino, & tollit supremum, & regale dominium, quod Deus habet in voluntates nostras. Consequentia patet, Antecedens probatur. Homines ratione perfecti dominij quod habent in suos actus, possunt se liberè determinare, & de facto se liberè determinant, ad quod voluerint, quando voluerint, & ubi voluerint : Ergo si Deus non possit, sine læsione libertatis, applicare, & determinare voluntates hominum, ad quod voluerit, & quando voluerit ; sed debeat per scientiam mediam explorare futurum consensum voluntatis humanæ, ac expectare, & querere occasiones, & opportunitates temporis, loci &c. manifestum est, quòd non ita habebit in sua potestate voluntates hominum, ac ipsi homines.

§. VI.

Scientia media derogat divinæ omnipotentia, ac enervat efficaciam gratia.

148. **P**ROBATUR primò : Juxta principia Adversariorum, Deus servatâ libertate arbitrij nostri, non potuit promittere Abrahamæ filios spirituales, per fidem & conversionem Gentium, ex facultatibus & thesauris suæ omnipotentia ; sed solum ex præsupposita scientia media, quâ noverat, quòd istæ vel illæ Gentes, tali tempore vocatæ ad fidem, credituræ essent : vocatæ, inquam, æquali vocatione externâ & internâ ; imò fortè minori, quam alia Gentes, quæ non crediderunt : Sed hoc multum derogat divinæ omnipotentia, & enervat efficaciam divinæ gratia : Ergo & scientia media. Major patet, Minor probatur. Juxta hunc dicendi modum, quòd Deus promissionem adimplere potuerit, non provenit tanquam à prima radice ab ejus omnipotentia, sed à potestate, & determinatione liberi nostri arbitrij ; nisi enim hæc præsupponeretur à Deo prævisa per scientiam mediam, Deus ex tota sua omnipotentia, & ex virtute auxiliorum gratia, quæ ab illa proveniunt,